

**MINISTERUL
MUNCII, PROTECȚIEI
SOCIALE ȘI FAMILIEI AL
REPUBLICII MOLDOVA**



**МИНИСТЕРСТВО
ТРУДА, СОЦИАЛЬНОЙ
ЗАЩИТЫ И СЕМЬИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2009, Chișinău, str. Vasile Alecsandri, 1
Tel. +373 22 269301; Fax. +373 22 269310
e-mail: secretariat@mmpsf.gov.md;
web: www.mmpsf.gov.md

МД-2009, Кишинэу, ул. Василе Александри, 1
Тел. +373 22 269301; Факс. +373 22 269310
e-mail: secretariat@mmpsf.gov.md;
web: www.mmpsf.gov.md

01.10.11 nr. 4406
la nr. 1516-597 din 31.10.2011

Doamnei A. Mironic,
Deputat

La YR № 30
28.10.2011

Stimată doamnă Mironic,

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a examinat interpelarea Dumneavoastră expusă în cadrul ședinței în plen a Parlamentului din 20 octombrie 2011, și în limitele competenței comunică următoarele.

Conform Legii cu privire la veterani nr. 190-XV din 8 mai 2003, veterani de război se consideră persoanele care au participat la acțiunile de luptă în cel de-al doilea război mondial, la acțiunile de luptă desfășurate pe teritoriul altor state și la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova sau care au asigurat unitățile militare ale armatei active în zonele în care s-au desfășurat acțiunile de luptă, precum și persoanele care și-au îndeplinit serviciul militar sau au lucrat în spatele frontului în anii celui de-al doilea război mondial și au fost decorate cu ordine sau medalii ale fostei U.R.S.S. pentru serviciu ireproșabil și muncă plină de abnegație în anii celui de-al doilea război mondial.

Actul legislativ menționat stipulează un șir de măsuri de protecție socială acestei categorii de cetățeni, printre care pot fi menționate:

- alocații lunare de stat pentru participanții la cel de-al doilea război mondial în conformitate cu legislația în vigoare;
- compensații nominative pentru plata serviciilor comunale, procurarea cărbunelui și a lemnelor de foc, în conformitate cu legislația în vigoare. Potrivit modificărilor operate în Legea privind protecția socială specială a unor categorii de populație nr. 933-XIV din 14 aprilie 2000, dreptul la compensații nominative îl au persoanele specificate la art.3 cetățeni ai Republicii Moldova cărora acest drept li s-a stabilit pînă la data de 31 decembrie 2009;
- o călătorie (tur-retur) pe an cu transportul feroviar sau auto de pasageri în cadrul statelor membre ale C.S.I. cu o reducere de 50% a costului biletului de călătorie ori o călătorie gratuită la doi ani;
- călătorie gratuită cu toate mijloacele de transport urban de pasageri (cu excepția taximetrelor), cu transportul auto în comun (cu excepția taximetrelor), iar în localitățile sătești - în limitele unității administrativ-

- teritoriale respective, precum și cu transportul feroviar sau auto pe rutele suburbane;
- facilități fiscale conform prevederilor Codului fiscal;
 - asistență medicală în conformitate cu volumul asistenței medicale prevăzute în Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală;
 - bilete de tratament sanatorial gratuit o dată la trei ani în centrele de reabilitare ale Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și în alte instituții de acest tip, iar pentru invalizi de război - bilete de tratament sanatorial gratuit o dată în an în centrele de reabilitare ale Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și în alte instituții de acest tip sau, la alegere, în locul biletelor de tratament, la o compensație bănească o dată la doi ani, în condițiile stabilite de Guvern;
 - alocații lunare de stat pentru merite deosebite față de stat, conform legislației;
 - protezare ortopedică și asigurare cu articole protetico-ortopedice;
 - vizitarea gratuită a Muzeului Național de Arte Plastice, Muzeului Național de Istorie, Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală, Muzeului Armatei Naționale;
 - prioritate la înscrierea în cooperativele de construcție a locuințelor, de construcție și exploatare a garajelor colective, a stațiilor de parcare și deservire tehnică a mijloacelor de transport, în întovărășirile pomilegumicole, la achiziționarea materialelor pentru construcția de locuințe individuale și căsuțe de vară;
 - prioritate la beneficierea de servicii de telefonie, inclusiv la instalarea telefonului cu o reducere a taxei de 20%, achitarea plăților de abonament telefonic și pentru convorbiri locale cu o reducere de 50%, etc.

Totodată, informăm că, întreprinderea de stat „Centrul Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare” (în continuare CREPOR) funcționează ca un complex unic medical și de producere, creat în scopul acordării ajutorului protetico-ortopedic invalizilor de diferite forme grave de afecțiuni, deformații și maladii ale aparatului locomotor, hernii, ptoză a organelor interne, afecțiuni și deformații ale coloanei vertebrale precum și asistenței medicale prin consultare, tratament și reabilitare a invalizilor și veteranilor de război din Republica Moldova.

Potrivit Hotărîrii Guvernului nr. 87 din 31.01.2002 „Cu privire la extinderea funcțiilor și eficientizarea activității Centrului Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare”, CREPOR i-au fost atribuite noi funcții de consultare, tratament și reabilitare a invalizilor și participanților la război, și a bolnavilor cu afecțiuni și maladii ale aparatului locomotor. Reabilitarea acestor persoane se efectuează conform „Regulamentului privind prestarea serviciilor de reabilitare medicală în Centru! Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare” din 02.04.2008.

Pentru protezarea ortopedică a invalizilor în bugetul de stat pentru anul 2010, Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei au fost precizate mijloace financiare în sumă de 21042,6 mii lei și finanțate în volum deplin.

În anul 2010, în cadrul CREPOR-lui au fost confecționate și eliberate persoanelor cu dizabilități locomotorii articolele protetico-ortopedice și mijloace de locomoție nemecanizate, în limita mijloacelor financiare alocate anual în aceste scopuri, și anume:

		<i>Anul 2010</i>
	<i>Finanțarea</i>	21042,6 mii lei
	<i>Denumirea articolului</i>	
1.	Articole protetico-ortopedice, inclusiv:	1269 unități
a)	Proteze-total	435 unități
b)	Orteze	834 unități
2.	Bandaje	1623 unități
3.	Încălțăminte ortopedică și pe proteze	7216 unități
4.	Articole de locomoție nemecanizate, inclusiv:	1345 unități
a)	cărucioare	430 unități
b)	suport de mers	459 unități
c)	pat funcțional	28
d)	cârje, subcoate, bastoane	428

Pe parcursul anului 2010, s-a acordat asistență medicală recuperatoare în condiții de staționar la 1326 veterani și invalizi de război. Au fost deserviți în cadrul policlinicii CREPOR-lui –80008 persoane cu dizabilități, dintre care 25% au fost deserviți la locul de trai în cadrul deplasărilor echipelor medico-tehnice în teritoriu.

Numărul total al pacienților luați la evidența CREPOR la situația din 01.07.2011 a constituit **76,3 mii persoane**, dintre care: **48,4 mii persoane** - veteranii și invalizi de război și **27,9 mii pacienți** cu diverse afecțiuni ale aparatului locomotor dintre care :

- **3,5 mii** amputanți ((absența membrilor inferioare sau superioare, ce necesită protezare);
- **22,0 mii pacienți cu malformații ale membrilor inferioare** (pacienți ce necesită confecționarea încălțăminte ortopedice)
- **2,4 mii alți pacienți cu alte maladii ale aparatului locomotor și diverse hernii.**

Concomitent, în scopul eficientizării sistemului de prestații sociale și direcționării acestora către cei mai săraci, a fost adoptată Legea cu privire la ajutorul social nr. 133-XVI din 13 iunie 2008, care are drept scop asigurarea unui venit lunar minim garantat, familiilor defavorizate, prin acordarea ajutorului social, stabilit în conformitate cu evaluarea venitului global mediu lunar al familiei și necesitatea de asistență socială.

Ajutorul social a fost conceput ca un program de bază al Guvernului pentru suportul persoanelor sărace în tendința generală a Guvernului de eradicare a sărăciei. La moment acesta are două componente de bază – ajutorul social și ajutorul pentru perioada rece a anului.

Acordarea prestației se bazează pe stabilirea eligibilității și sumei prestației bănești utilizând lacuna venitului. Suma prestației este echivalentă cu diferența dintre venitul lunar minim garantat și venitul lunar al unei familii. Prestația este calibrată la structura familiei pentru a asigura faptul că fiecare familie se bucură de

un nivel minim de bunăstare, permițând o variație între mărimea și componența familiilor. Selectarea beneficiarilor se bazează pe situația socio-economică a familiei utilizând criteriile de bunăstare și condiții de eligibilitatea pentru persoanele apte de muncă.

Rezultatele după implementare arată o eficiență netă a acestui program, comparativ cu compensațiile nominative, care era principalul program social în anii anteriori.

Peste 80% din beneficiarii de ajutor social se află în cele mai sărace 20% ale populației.

68% din bugetul alocat pentru ajutorul social ajunge la cele mai sărace 10% a populației, în comparație cu 18% a compensațiilor nominative.

Suma totală a mijloacelor financiare utilizate pentru plata ajutorului social, în perioada ianuarie-decembrie 2010 inclusiv, a constituit peste 283700,0 mii lei (comparativ cu circa 114 mil. lei în anul 2009).

În total, în anul 2010, de cel puțin o plată a prestației de ajutor social au beneficiat peste 59 mii familii defavorizate (comparativ cu peste 31mii familii defavorizate în anul 2009).

În total, în anul 2010, de cel puțin o plată a prestației de ajutor social au beneficiat peste **60 mii familii** defavorizate (comparativ cu peste 31mii familii defavorizate în anul 2009), în sumă totală de 283,7 mln. lei, iar **cuantumul mediu în luna iulie - 743 lei**.

La 1 iunie 2011, numărul total de cereri înregistrat în sistem era de 249 mii, în creștere rapidă de la 161 mii la finele anului 2010. Numărul solicitărilor de ajutor social în primele 6 luni ale anului 2011 se egalează cu numărul total înregistrat în anul precedent, iar cererile înregistrate în primele trei luni ale anului 2011 depășesc cu mult numărul total de cereri depuse în anul 2009.

Datele ianuarie-iulie 2011:

	Luna	Prestația medie	Nr. beneficiari	Suma
2011	1	696	37.657	26.222.594
	2	667	43.729	29.159.658
	3	661	47.066	31.127.991
	4	656	47.159	30.938.008
	5	653	45.918	30.001.886
	6	652	44.227	28.839.623
	7	743	40.474	30.081.796
	Total	675		206.371.556

Din ianuarie 2011 s-a introdus autorul pentru perioada rece a anului – prestație adițională ajutorului social, stabilită în sumă fixă, și achitată în lunile de iarnă (noiembrie-martie) pentru a susține efortul suplimentar a familiilor de a achita costurile energetice sporite în această perioadă. Începând cu 1 ianuarie 2011, toate familiile solicitante de ajutor social, care au venit mai mic de Venitul Lunar Minim Garantat înmulțit de 1,4 ori și care corespund celorlalte criterii de eligibilitate pentru ajutorul social sînt eligibile pentru o plată lunară de 150 lei.

În anul 2011, de ajutor pentru perioada rece a anului au beneficiat, după cum urmează:

Luna	Media	Nr. familii beneficiare	Suma
Ianuarie	130	43085	5601050
Februarie	130	55642	7233460
Martie	130	61428	7985640
			20820150

Este de menționat că, la situația din luna septembrie curent, circa 80% din familiile beneficiare (mai ales acele din mediul rural) au avut în componența lor cel puțin un copil. Cuantumul mediu al acestei prestații pentru familiile cu copii a constituit - peste 800 lei (dintre care familii cu un copil - 685 lei, cu doi copii - 841 lei, cu trei copii și mai mult - 1115 lei, familii dintr-un membru adult cu copii - 690 lei).

Tabelul de mai jos prezintă caracteristicile gospodăriilor solicitante – făcând comparație între beneficiari (doar cereri pozitive) pe medii de trai. În timp ce balanța dintre gospodăriile urbane și rurale reflectă distribuția populației beneficiare în toată țara, caracteristicile demografice legate de mărimea familiei indică că beneficiarii sunt înclinați spre gospodăriile mari și gospodării cu copii. În plus, examinând componența familiei, aproximativ 87% din familiile beneficiare au cel puțin un copil; printre beneficiari un procentaj înalt de familii sunt reprezentate de părinți solitari.

Caracteristicile principale ale beneficiarilor, anul 2010.

	Rural %	Urban %	Total %
Medii de trai			
Rural	100,0%		83,7%
Urban		100,0%	16,3%
Total	100,0%	100,0%	100,0%
Structura familiei			
solitar (<virsta de pensionare)	6,4%	13,6%	7,6%
solitar (>virsta de pensionare)	1,7%	4,0%	2,1%
cuplu, 1+ virsta de pensionare	,8%	1,9%	1,0%
alte cupluri	2,1%	2,2%	2,2%
<i>cuplu + 1copil</i>	9,3%	6,8%	8,9%
<i>cuplu + 2 copii</i>	17,0%	7,7%	15,5%
<i>cuplu + 3+ copii</i>	14,1%	5,0%	12,6%
<i>1 adult + copii</i>	21,1%	28,8%	22,4%
<i>alți doar adulți</i>	5,0%	9,8%	5,8%
<i>alții cu 1+ copii</i>	22,4%	20,2%	22,1%
Subtotal gospodării cu copii	88,9%	78,3%	87,2%
Total	100,0	100,0	100,0
	%	%	%
gospodării farainvalizi	78,1%	61,8%	75,4%
gospodării cu 1+ invalizi	21,9%	38,2%	24,6%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

Marimeagospodariei			
1 persoana	8.1%	17.6%	9.6%
2 persoane	12.9%	24.6%	14.8%
3 persoane	22.1%	24.4%	22.5%
4 persoane	27.7%	18.2%	26.1%
5 persoane	17.1%	8.3%	15.7%
6+ persoane	12.1%	6.8%	11.2%
Total	100.0%	100.0%	100.0%
Marimea medie a gospodariei, persoane	3.77	3.02	3.65

Tabelul de mai jos prezintă cîțiva indicatori cheie în dinamică.

	2009	2010	2011 ian.-aug.
Prestația medie. lei	619	742	680
Mediana prestației. lei	600	708	612
Numărul de plăți	190.770	385.390	339.046
Numărul de gospodării beneficiare*	33.232	60.107	63.522
Suma transferată. lei	118.098.846	286.038.682	230.401.950

* au fost identificate prin separarea gospodăriilor beneficiare pe ani și calcularea lor unică în interiorul unui an.

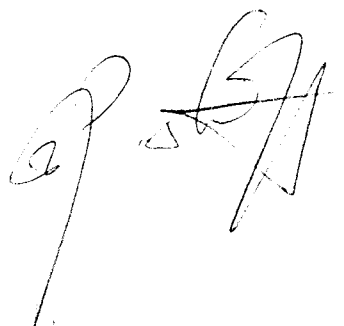
De menționat că:

- prin Hotărîrea Guvernului nr. 786 din 25 octombrie 2011, cuantumul ajutorului pentru perioada rece a anului a fost majorat la 150 lei. Astfel, familiile defavorizate în cazul încadrării pe toată perioada rece (noiembrie-martie) vor beneficia cumulativ de un suport de 750 lei;

- în proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2012, nivelul venitului lunar minim garantat se propune la 640 lei, ceea ce prezumă că în perioada rece a anului acesta va fi de 896 lei, ceea ce va permite acordarea asistenței unui număr mult mai mare de familii defavorizate.

Cu respect,

Ministru



Valentina Buliga